

Talepapir – samråd den 13. april 2010

Spørgsmål U:

Ministeren bedes redegøre for de overvejelser, der ligger bag de nuværende afgiftssatser på cigaretter samt oplyse, hvorfor man har valgt at sænke prisen på en pakke 20 stk. Prince-cigaretter sammenlignet med prisen i 2002 (opgjort i 2011-priser), som det fremgår af svar af 18. februar 2011 på SAU alm. del-spørgsmål 306.

Svar: I 2004 bortfaldt den såkaldte 24-timers regel. 24-timers reglen begrænsede den mængde tobak og spiritus, som kunne indføres i Danmark, ved rejser fra andre EU-lande uden at der skulle betales danske afgifter og moms.

For at undgå en eksplosion i grænsehandlen, som følge af 24-timers reglens ophør, blev afgiften på cigaretter sat ned i slutningen af 2003 sammen med en række andre afgiftsnedsættelser på grænsehandelsfølsomme varer. Det var i øvrigt et lovforslag som også Socialdemokratiet stemte for.

På daværende tidspunkt havde Socialdemokratiet således også en forståelse for, at det var nødvendigt at tilpasse afgifterne for at undgå unødigt grænsehandel.

Når det fremgår af svaret på alm. del-spørgsmål 306, at prisen opgjort i 2011-niveau i dag er lavere, end den var i 2002, skyldes det altså denne tilpasning til 24-timers reglen i 2003, som altså også blev støttet af Socialdemokratiet.

Vælger man i stedet at vurdere prisudviklingen fra 2004 til 2011 vil man se, at prisen er steget med 9 pct.

opgjort i 2011-priser.

Det skyldes ikke mindst, at regeringen sidste år forhøjede afgiften markant både i januar og i juli. Afgiftsniveauet blev i forbindelse med sidste forårs Folkesundhedspakke fastsat, så yderligere forhøjelser på nuværende tidspunkt skønnes at ville føre til provenutab som følge af øget grænsehandel og smugling.

Ved beregning af den seneste afgiftsstigning, blev det lagt til grund, at andelen af grænsehandlede og smuglede cigaretter ville nå et niveau som det britiske, dvs. 27 pct. for cigaretter og 69 pct. for røgtobak, ved samme prisstigning som i Storbritannien.

Dette er muligvis et meget optimistisk scenario, da forskellen i den geografiske beliggenhed for de to lande gør, at det er sandsynligt, at Danmark vil opleve ”ketchup-effekter” i grænsehandlen ved lavere prisstigninger, end hvad der har været tilfældet i Storbritannien.

”Ketchup-effekten” opstår, når der ved en afgiftsforhøjelse sker et pludseligt boom i grænsehandlen og særligt i den illegale handel.

”Ketchup-effekten” er ligeledes kendetegnet ved, at den kan være svær at slippe af med ved at sænke afgiften, når først folk har fået for vane at grænsehandle, og særligt, når smugling og videresalg af illegale cigaretter er blevet sat i system.

En pakke 20 stk. Prince kan i dag købes i Polen til

omkring 23,50 kr. I henhold til EU-reglerne er den vejledende mængde for indførsel af cigaretter til Danmark sat til 800 stk., men hvis det kan godtgøres, at der er tale om køb til eget forbrug må man godt medbringe flere end de 800 stk. cigaretter. I Storbritannien opererer man således med en vejledende mængde på 3.200 cigaretter svarende til omtrent et ½ års forbrug, når man ryger 20 stk. om dagen. Men så længe man kan godtgøre, at de grænsehandlede cigaretter er til eget forbrug, så er der intet loft over, hvad man må indføre. De 800 stk. er kun vejledende.

Ved at købe de 800 cigaretter, der som nævnt er den vejledende mængde, vil en dansk ryger således kunne opnå en besparelse på 580 kr. ved at købe cigaretterne i Polen. I øjeblikket kan man komme til Polen fra København via Ystad med bus og færge for 550 kr. og rejsen vil således kunne finansieres ved at købe cigaretter alene. Når der endvidere henses til, at prisniveauet generelt er lavere i Polen end i Danmark, er det meget sandsynligt, at der også vil blive købt andre varer f.eks. punktafgiftsbelagte varer som øl og vin.

Det er et andet element i grænsehandlen, at når der skabes grænsehandel med én vare f.eks. cigaretter følger der ofte handel med andre varer med, da man ligeså godt kan udnytte det lavere prisniveau.

Når man allerede i dag kan opnå en besparelse på 580 kr. ved at købe 800 stk. Prince i Polen burde det være åbenbart, at der vil kunne ske dramatiske ændringer i grænsehandlen og den illegale handel, hvis vi satte afgifterne på cigaretter op, så det svarede til en pris

på ca. 80 kr. per 20 stk., som det er situationen i Norge, jf. besvarelsen af 18. februar 2011 på SAU alm. del- spørgsmål 306.

Herved ville man som dansker kunne opnå en besparelse på 2.260 kr. ved at købe 800 Prince i Polen.

Her bør man også erindre, at da den illegale handel med sodavand var på sit højeste blev det skønnet, at gevinsten for den detailhandlende ved lovligt salg af sodavand var omkring 2,7 kr. per liter. Ved ulovligt salg udgjorde gevinsten mellem 3,12 kr. og 5,45 kr. per liter, dvs. ved det ulovlige salg kunne man få en ekstra gevinst på mellem 0,42 kr. og 2,75 kr. per liter. Prisen på den lovlige sodavand lå omkring 13 kr. pr. liter og for ulovlige sodavand på omkring 10 kr. pr. liter.

Ved at køre til Tyskland og f.eks. købe 500 liter sodavand kunne der således opnås en gevinst for den detailhandlende på op mod 1.400 kr.

Hvis det antages, at 5 pakker cigaretter fylder lige så meget som 1 liter sodavand vil man i stedet for de 500 liter sodavand kunne medbringe 2.500 pakker cigaretter. Hvis de kan sælges til en pris, der er ca. 3 kr. lavere per pakke end de lovlige cigaretter svarende til prisforskellen mellem 1 liter lovlig og 1 liter illegal sodavand, vil man allerede ved det gældende danske prisniveau på 38 kr. pr. 20 stk. Prince kunne opnå en gevinst på 28.750 kr. ved at købe de 2.500 pakker i Polen og sælge dem i Danmark.

I lyset af at det er forholdsvis beskedne gevinster, der skal til for, at der etableres en mere systematisk handel med illegalt indførte varer, burde det også være klart, at det også vil blive meget attraktivt at handle med smuglede cigaretter, hvis prisen kommer til at udgøre 80 kr. pr. 20 stk., som det er tilfældet i Norge.

I England bliver de illegale cigaretter således solgt til mellem halvdelen og en tredjedel af prisen på de cigaretter, der er afgiftsberigtiget i England, dvs. prisen på de illegale cigaretter udgør mellem 17 kr. og 28 kr., mens de afgiftsberigtigede koster 56 kr. for 20 stk.

I den forbindelse vil jeg da også gerne gøre opmærksom på, at der allerede i 2008 blev beslaglagt 9,8 mio. forfalskede Prince cigaretter i Danmark, som alene i afgifter og moms skulle have kostet ca. 12,38 mio. kr. svarende til knapt 27 kr. pr. 20 stk. Ved det daværende pris og afgiftsniveau var det således allerede økonomisk attraktivt at forfalske cigaretter til det danske marked og det bliver jo ikke mindre attraktivt, når priserne øges.

Alt i alt mener jeg derfor, at konsekvenserne af afgiftsforhøjelser på grænsehandel og illegal handel er et problem, som bør tages meget alvorligt og det er forventningen, at yderligere forhøjelser på nuværende tidspunkt vil medføre provenutab.

Spørgsmål V:

Ministeren bedes redegøre for, hvad målet med regeringens afgiftspolitik på tobaksområdet er og oplyse, om regeringens afgifter primært er indført for at fremme folkesundheden eller for at være finansieringselement i regeringens skattereform.

Svar:

Jeg vil gerne indlede med at sige, at tobaksafgifterne blev indført tilbage først i 1900 tallet og altså på et tidspunkt, hvor afgifterne alene var fiskalt begrundet.

Det har, som vi alle ved, ændret sig siden, så afgifterne i dag også begrundes af hensyn til at fremme folkesundheden.

Som jeg nævnte i min besvarelse af spørgsmål U, blev afgifterne på tobak nedsat i 2003 af hensyn til ophøret af 24-timers reglen. Forud herfor lå i øvrigt 15 år, hvor afgifterne på cigaretter havde været uændret, idet de sidst var blevet hævet i 1986 under den daværende skatteminister Isi Foighel.

I 2005 blev afgiften på cigaretter omlagt og forhøjet under hensyntagen til grænsehandlen, da der var sket en forhøjelse af tobaksafgifterne i Tyskland.

I forbindelse med skattereformen var det regeringens målsætning at sænke skatten på arbejde og dermed øge tilskyndelsen til at yde en ekstra indsats. Herudover var det et mål, at folkesundheden blev styrket, og derfor skulle en del af finansieringen af forårspakken findes ved forhøjelser af afgifterne på en række usunde varer. Her i blandt cigaretter, selvom det ikke var anbefalet af Skattekommissionen,

da den fandt, at hensynet til grænsehandlen ikke tilsagde ændringer.

Som det også fremgår af regeringens arbejdsprogram Danmark 2020 Viden>Vækst>Velstand>Velfærd, er det vores målsætning at gøre det dyrere at ryge for dermed at reducere antallet af rygere og derved fremme folkesundheden.

Derfor blev der også foretaget endnu en forhøjelse i forbindelse med Folkesundhedspakken.

Regeringen har således i alt tre gange forhøjet afgifterne på tobak under behørigt hensyn til grænsehandelen. Det afspejler, at vi på den ene side ønsker at holde grænsehandlen på et begrænset niveau, så vi på den ene side kan sikre et stabilt finansieringselement og på den anden side opnå den størst mulige effekt på folkesundheden.

Forhøjelsen i forbindelse med Folkesundhedspakken var, så langt vi skønnede at kunne gå, uden at der opstod ”ketchup-effekter” i grænsehandlen.

Konsekvenserne for grænsehandlen og den illegale handel af øgede afgifter på cigaretter og røgtobak er relevante i forhold til afgiftsprovenuet, men muligheden for at grænsehandle eller købe illegale cigaretter gør samtidig, at højere afgifter bliver et mindre effektivt instrument til at regulere forbruget, da forbrugeren i stedet køber billige cigaretter uden om det danske afgiftssystem.

Det er i høj grad de erfaringer, andre højafgiftslande har gjort sig. Det gælder bl.a. Norge, Storbritannien

og Irland.

Jeg vil gerne afslutningsvis nævne, at rygerandelen i Danmark i 2010 blandt voksne udgør knap 21 pct., mens det tilsvarende tal for Norge er 19 pct.